

(cc) Elijah, http://flickr.com/photo_zoom.gne?id=15317506&size=l

של מי הסרט הזה?
על זכויות יוצרים בשידורים אינטרנטיים \ עו"ד יהונתן קלינגר

The following PREVIEW has been demanded for
ALL AUDIENCES
By
THE MOTION PICTURE ASSOCIATION OF AMERICA

The future advertised has been rated

הקדמה

קמפיין חדש של EFF שעלה בימים אלו מציג את הבעיות הקיימות כיום עם זכויות יוצרים. נפתח בהצגת הסרטון כדי להראות את ההגבלות שמקודמות על ידי ארגוני זכויות היוצרים כיום.

(cc) Celebdu, http://flickr.com/photo_zoom.gne?id=59954109&size=l

פיראטיות?

מדי יום צופים בכ- 40 מיליון סרטוני youtube, חלק ניכר מהם מציגים קטעים מיצירות קניינות שהוכנו על ידי אחרים. האתר פוטר עצמו מאחריות בגין קטעים אלו, אך מרוויח הון מהן.

(cc) Gwire, http://flickr.com/photo_zoom.gne?id=34660707&size=l

אחריות

בעל התוכן שמעלה אותו לאתר מצהיר כי הוא עצמו הוא בעל הזכויות בתוכן, וחשוף לתביעות באם שיקר, שכן הוא יכול להיות מחוייב בפיצויים על הפרות זכויות יוצרים.

גניבה פשוטה

הפיראטיות הקלאסית שכולנו מכירים היא כאשר מישהו פשוט גונב את זכויות היוצרים ומעלה סרטון לאתר: פרקים שלמים, וידאו קליפים, סרטים באורך מלא או כל יצירה מוגנת אחרת. ממש "שופליפטינג"

(cc) Wetsun, http://flickr.com/photo_zoom.gne?id=53648963&size=o

פירצה קוראת לגנב

כל כך קל להעלות סרט מפר היום, וכל כך קשה למצוא אותם, ש youtube החלה להגביל את אורך הסרטונים שניתן להעלות לאתר. גוגל וידיאו, לעומת זאת, בודקים אותם אחד אחד. אבל עדיין, פריצות

(cc) Giuvx, http://flickr.com/photo_zoom.gne?id=42106118&size=o

אוי, האינטרנט הזה...

הבעיה מתחילה כשהשאלות נהיות קשות: מהן יצירות מוגנות? איך אפשר לדעת האם יצירה מוגנת?
מי הבעלים של היצירה? איך אפשר להשתמש ביצירה? ומה זה לעזאזל שימוש הוגן?

(cc) vsqz, http://flickr.com/photo_zoom.gne?id=110364666&size=l

גיטרה גנובה

לדוגמא, גיטרה שנלקחה מבעליה ללא רשות, ונעשה בה שימוש כלשהו. נניח שבעל הגיטרה לא הסכים שיקחו אותה.

(cc) vsqz, http://flickr.com/photo_zoom.gne?id=110371555&size=o

עדיין מנגנת

האם לנגן אסור לנגן ולהעלות את התוכן לyoutube? האם אסור להשתמש ברכוש של אחרים בכלל?
מה קורה אם, לעומת זאת, לוקחים חלק מיצירה ומשתמשים בה במקרה אחר?

(cc) ParsnPieces, http://flickr.com/photo_zoom.gne?id=79097894&size=l

איפה הגבול?

מה נשאר קניין פרטי, כשכל כך קל להעתיק ולהשתמש ביצירות של אחרים? האם ראוי שיהיה זכות לשימוש כזה? האם לי מותר לקחת יצירה של מישהו אחר ולהשתמש בה, או לשנות אותו, ואז להעלות?

(cc) Lex in the City, http://flickr.com/photo_zoom.gne?id=152528675&size=o

השראה

את רוב היצירות המוכרות לנו היום לא הינו זוכים להכיר עם לא היו יצירות שנתנו השראה לאמנים. לעיתים רבות אמנים מוצאים קטע שמשפיע עליהם ברמה שהם חייבים לעשות לו מחווה, וכותבים...

(cc) All images by Lex in the City

פסטיש

לעיתים אנחנו כל כך מושפעים מהתרבות שסביבנו עד שאנחנו משתמשים בה, ובמידע שבה, כדי להגיע ליצירה שלה אנחנו רוצים. אנחנו מעתיקים כדי ליצור חדש, העתקה תוך שינוי, העתקה מטעמי מחווה.

(cc) Peter Kaminsky, http://flickr.com/photo_zoom.gne?id=1510724&size=o

עצור!

פתאום, יש מהפכת מידע. אתה יכול לקחת את השיר האהוב עלייך ולהפיק לו קליפ. אבל אסור לך. זכויות היוצרים כיום הן כמעט מוחלטות וכמעט אסור ליצור יצירות נגזרות. אתה לא רשאי ליצור.

(cc) ParsnPieces, http://flickr.com/photo_zoom.gne?id=29006840&size=l

איך יוצרים בעולם מועתק?

איך דואגים שזכויות היוצרים יאפשרו ליוצר ליצור ולא רק יגנו על זכויות כלכליות? האם ההגנה על זכויות היוצרים לא רחבה ומונעת את השימוש ביצירה? האם אנחנו לא מונעים מיוצרים חדשים ליצור?

(cc) Stuartp, http://www.flickr.com/photo_zoom.gne?id=73583750&context=pool-

המלחמה שלא היתה

תומר ליכטש כתב טקסט, יהונתן קלינגר הקליט מוזיקה. צלמים בכל העולם צילמו תמונות שנתנו לו השראה לקחת את הכל ולערבב לקליפ אמיתי, הכל חוקי, למה?

(cc) Creative Commons, http://flickr.com/photo_zoom.gne?id=21986087&size=l

Creative Commons

אם חוקי זכויות היוצרים הקלאסיים היו חלים על היצירות, לא היה ניתן לשתף אותן ולערבב ללא רשות וללא תשלום לבעל הזכות. לעומת זאת, מוסד Creative Commons נותן רשיון לשימוש בו היוצר קובע.

(cc) keela 84, <http://flickr.com/photos/zoom.gne?id=42715968&size=l>

אבל שלא יסבנו אתכם

רוב התוכן כיום לא מורשה תחת CC, אלא הוא "כל הזכויות שמורות", כל מה שיאמר מכאן ואילך הוא פתרון לבעיה, אבל הוא תהליך ידוע כבר, הזמן שיעבור עד לסוף, לא.

(cc) ct 005, http://flickr.com/photo_zoom.gne?id=104710210&size=o

השיר הזה שלי!!!1

כיום, חוקי זכויות היוצרים קובעים כי כל יצירה מוגנת אוטומטית בזכויות יוצרים, ואי אפשר לבצע כל יצירה ללא אישור בעל הזכות (ותשלום)

(cc) Gabu-Chan, http://flickr.com/photo_zoom.gne?id=73471694&size=l

אבל רגע!

מה אם האמן מנגן ורוצה שכולם יעבירו את הקבצים? שישמעו אותו? שידעו שהוא קיים? איך הוא יכול להבטיח את החופש להשמע?

(cc) Activefree, http://flickr.com/photo_zoom.gne?id=85076949&size=o

חופש

לכל אחד יש את הזכות להבטיח מה יעשה ביצירה שלו. אבל הכלל המחדל קובע את התוצאה (הסבר) צריך לשאול כל אחד האם הוא רוצה שכל הזכויות או רק חלק מהזכויות ישארו שמורות.

(cc) Slavin fpo, http://flickr.com/photo_zoom.gne?id=137315360&size=l

שוויון

לכל אחד יש הזדמנות שווה להעלות את התוכן שלו לרשת ולהתחרות על אהדת הציבור. הבדלי גיל, גזע, מין ודת לא מתקיימים, שכן כולם נעלמים בפני האינטרנט. הרשיון משווה בין כולם: מפורסמים ופשוטים.

(cc) Peterastn, http://flickr.com/photo_zoom.gne?id=56375538&size=l

אחוה

הצדדים לרשיון משתפים אחד את השני, מעשירים את הידע, תורמים יותר, **יוצרים**. אחווה היא מילת המפתח כאן, כשהאינטרנט מאפשר לכולם להיות אחים ליצירה, בלי מגבלות מקום, זמן או אהבות.

(cc) Very good with computers, <http://flickr.com/photos/zoom.gne?id=135547828&size=l>

מהפכה

לכל אחד יש את הזכות. חופש, שוויון ואחוה, הכל יפה בתיאוריה. מה קורה במציאות היום? למה כל כל הרבה אנשים לא משתפים את התוכן?

(cc) Northern California, http://flickr.com/photo_zoom.gne?id=25026659&size=l

עוד יבוא יום

וכך יהיה החוק. אבל בינתיים, אנחנו נדרשים לסוגית כל הזכויות שמורות. האם באמת כל הזכויות?
האם חלק מהזכויות לא שמורות? האם נכסי תרבות לא מוצאים מההגנה?

(cc) yongkle, http://www.flickr.com/photo_zoom.gne?id=12746059&size=l

יד החוק

בחודש יוני 2006 החלה התאחדות חברות התקליטים של ארצות הברית לדרוש מ-youtube להסיר קטעים בהם מופיעים חלקים משירים. בהמשך נסביר איך מצב אבסורדי זה קרה.

(cc) Powerbooktrance, http://flickr.com/photo_zoom.gne?id=48122969&size=l

שימוש הוגן?

האם מותר להציג את עטיפת הסרט (מוגנת בזכויות יוצרים) בתמונה? לפי חוק זכות יוצרים (1911) לא! מדובר בשימוש ביצירה מוגנת, וכאן אין מטרת מחקר, ביקורת, סקירה, תמצית עיתונאית או לימוד עצמי.

שימוש הוגן (2) ?

ברור שלמיקרוסופט יש זכות על העיצוב של האוריגאמי, על הצורה שלו ועל העיצוב של התוכנות בתוכו. אבל, האם יש לי זכות להראות את המוצר שלהם? הזכויות שיש למיקרוסופט זהות כמו של פאמילי גאי

שימוש הוגן (3)?

האם מותר להציג את האובייקט המוגן בזכויות יוצרים ללא כל מטרה? לאמנות לשמה? האם לא נפגעת זכותה של אפל כאן במחשב? אני פוגע בה בצורה רצינית.

שימוש הוגן (4)?

ומה עם יוצרי החולצה? מה מייחד את היצירה הממוחשבת, התמונה והשיר מהחולצה? גם היא יצירת אמנות. אם כן, מה כל כך מיוחד בחולצה?

שימוש הוגן (5)?

גם החולצה היא "גניבה" של מסך המוות הכחול של מיקרוסופט. אם כן? מה מאפשר לנו להדפיס אותה ברור שלא "שימוש הוגן", מדוע באפשרותי להציג את החולצה ללא רשות מהמדפיס וללא תמלוגים?

זכרונות עבר

כמו הפעם הראשונה שרקדת עם מישהי, שיר החתונה שלך, וגם אפילו החולצה שלבשת בטקס הסיום, הכל כיום מוגן על ידי זכויות יוצרים. נוצר מצב בו העבר שלנו מסחרי.

פיסות תרבות

בכל רגע בחיינו, בכל שניה, אנחנו מושפעים כיום יותר ויותר מחברות מסחריות. המוזיקה שמעצבת את חיינו, כמו גם הספרות, הלבוש, הדיבור, הכל הופך קנייני, והגבול של נכסי התרבות קטן, מצד שני.

היבט ציבורי

חוק זכויות יוצרים מאפשר לצלם או לצייר העתק של יצירה המוצגת דרך קבע בציבור; אך כיום הצגה דרך קבע בציבור היא לא רק על ידי פיסול ברחוב או שלט חוצות. פרסום דרך קבע יכול להיות גם ברשת.

ועוד 30 שנה?

כשהפרחים יהונדסו גנטית, האם יצרון הפרחים יוכל לדרוש זכויות עבור השימוש בהם? חייב להמתח גבול בנוגע לזכות המוחלטת מדי של יוצרים. חייבים לעצור ברגע מסוים ולומר זהו! בזה מותר להשתמש.

(cc) Meg and Rahul, http://flickr.com/photo_zoom.gne?id=3562392&size=o

יוריקה!

כשאין ברירה אין ברירה. לא יהיה דרך להגדיר דבר מלבד קניין מסחרי. הדרך היחידה לפתור את העניין תהיה להכיר, כמו במאה ה-18, בזכות ההעתקה - **Copy Right**, כדי לקדם את האבולוציה.

(cc) tj scenes, http://flickr.com/photo_zoom.gne?id=46999395&size=o

ועד אותו הרגע?

מה מותר לי לעשות? איך אני יכול למנוע תביעות מצד אחד ולהמשיך את היצירה שלי מהצד השני? מה אסור לעשות?

(cc) fatal cleopatra, http://flickr.com/photo_zoom.gne?id=127993261&size=l

תתבלטו

יצירתיות מורכבת גם ממקוריות וגם מחיקוי. היו מקורים. למדו מאחרים, אבל אל תעתיקו או תשתמשו במה שהם עשו. אם מישהו כתב שיר נחמד תחקה, תפנימו, אבל אל תנגנו אותו ותעלו אותו לרשת.

(cc) popfatticus, http://flickr.com/photo_zoom.gne?id=138607323&size=l

תחלקו

אחרי שהיצירה הושלמה, תעלו אותה לרשת עם רשיון CC, כדי שגם אחרים יוכלו לקחת את היצירה ולעשות בה שימוש. ככל שיהיו יותר יצירות כאלו, כך יהיה יותר קל ליצור.

(cc) mattlogelin, http://flickr.com/photo_zoom.gne?id=134053182&size=l

שלמו

על מה שאתם אוהבים, ורק עליו. אל תורידו כל שטות מהאינטרנט רק בגלל שהשמיעו אותה ברדיו. טעם אישי הוא אנין, וקשה להשביע אותו.

(cc) roland, http://flickr.com/photo_zoom.gne?id=41199067&size=l

גלו

מוזיקה חדשה בפודקאסטים ומייספייס, סרטים ביוטיוב ותמכו במי שמגן על זכויות היוצרים שלו ושלאחרים. אם אמן מציג תמונות בפליקר, שכנעו אותו להציג אותן תחת קריאטיב קומונס לשימוש הכלל.

(cc) texas mustang, http://flickr.com/photo_zoom.gne?id=19785750&size=ll

מצאו

יצירות שאתם יכולים לעבוד איתן. חפשו יצירות ללא זכויות יוצרים בארכיון האינטרנט או באתרים אחרים. כל מה שתצרו יהיה קניין חדש וזכותכם היא לחלוק אותו עם כולם.

(cc) LiorH, http://flickr.com/photo_zoom.gne?id=144923079&size=o

אל תגנבו

ממי שעבד קשה את זכויותיו, אתם עלולים לגלות שיש כאלו שנותנים את אותו הדבר בחינם. אל תעלו פרקים שלמים ל-youtube, וגם לא קטעים שאין לכם זכויות עליהם.

(cc) Sercasey, http://flickr.com/photo_zoom.gne?id=123691818&size=l

ודאו

שכל הזכויות שייכות לכם, שכל הקטעים המותרים לשימוש מובאים תחת עמידה בתנאי הרשיון, והכי חשוב, שהיצירה באמת מבטאת את מה שרציתם לומר. אל תכנעו לתכתיבים ותזכרו לתת קרדיט.

(cc) sw4, http://flickr.com/photo_zoom.gne?id=145896724&size=l

לכו

בדרך הישר. אל תנסו למתוח את הגבול. כמות החומר החופשי באינטרנט היא כמעט בלתי מוגבלת.

(cc) joshuapaquin, http://flickr.com/photo_zoom.gne?id=18227152&size=o

עקבו

אחרי המחוקקים שלכם, העלו לאינטרנט ביקורת ונהלו מאבק ציבורי. אתם לא תאמינו כמה האינטרנט יכול להשפיע על המצב הקיים. תסבירו כמה חשוב לקדם את זכויותכם - ולא רק את זכויות החברות.

(cc) blue algae, http://flickr.com/photo_zoom.gne?id=69569272&size=o

בקשו

מחבר הכנסת שלכם לתקן את העיוות בחוק זכות יוצרים. כתבו למשרד המשפטים, כתבו לחברות התק-ליטים והסבירו להם שלא תרכשו יותר מסחורתם. ותרו על ההליכה לקולנוע מסחרי לטובת סינימטקים

הצטרפו לEFF

וסייעו במאבק למען חקיקה ידידותית למשתמש, למניעת הגבלות על תוכנה ולמניעת מכשירי נז"ק (ניהול זכויות קניין). עזרו לפתוח את הסניף הישראלי של EFF.

לפני שמאחר מדי

רציתי רק להודות לכולם על ההקשה, ולקוות שנוכל להמנע ממצבים לא נעימים ולהמשיך לצור ולשתף אחד את השני בשאיפות, חלומות ותקוות.